

DE MEESTER EN ZIJN PRODUCERS: BOB DYLAN IN DE STUDIO EN IN HET WERKELIJKE LEVEN

De Picasso van de pop – zo werd Bob Dylan genoemd door zijn collega Leonard Cohen (die zichzelf in één moeite door met Matisse vergeleek). Dylan begon op *Bob Dylan* (1962) als *folk* en veranderde daarna om de zoveel platen van stijl. In het goed gedocumenteerde en mooi (vierkant) vormgegeven boek *Bob Dylan in de studio* traceert de Vlaamse Bob-blogger Patrick Roefflaer nauwgezet de *Werdegang* van Dylan als uitvoerend componist: van protestzanger en singer-songwriter via rockheld en country & westernartiest tot reliëfzanger en witte bluesman. Alle 31 solo-albums van Dylan komen aan bod, plus het handjevol soundtracks en projecten met anderen (*The Basement Tapes*, *The Traveling Wilburys*), alsmede de veelgewraakte kerstplaat uit 2009.

Roefflaer houdt van volledigheid. Ieder hoofd-

stukje wordt (behalve door een mooi citaat van de meester of een van zijn producers) voorafgegaan door een tracklist én een overzicht van de *outtakes* en *bootlegs*; het hele boek heeft een handige inleiding waarin je de betekenis van woorden als *outtakes* en *bootlegs* uitgelegd krijgt; alleen een index op songtitels ontbreekt. De opnamegeschiedenis wordt zó levendig (zij het met iets te veel Vlaams idioom) weergegeven dat je aan het eind van het boek een mooie alternatieve biografie van Dylan blijkt te hebben gelezen. Dat laatste overkomt je ook als je het *ABC Dylan* van Bert van de Kamp van vóór ('A Hard Rain's A-Gonna Fall') naar achteren (Zimmerman) doorwerkt. Hoewel de nadruk toch ligt op de weetjes over het leven en werk van Dylan. Zo bewonderde hij niet alleen de folk en bluesartiesten uit de vroege 20ste eeuw, maar

ook Aznavour en Brecht (wiens 'Seeräuber Jenny' hij parafraseerde in 'The Lonesome Death Of Hattie Carroll'). Bovendien blijkt er een tak van Dylanwetenschap te bestaan die 'garbology' heet en zich bezighoudt met het uitpluizen van zijn vuilniszakken. Veel van Van de Kamps 150 lemma's zijn voer voor *train-spotters*. Maar welke Dylanfan is dat niet? Het woord *train* komt trouwens 32 keer in het oeuvre van Dylan voor, waarvan drie keer in een titel. Te checken op de site bobbydylan.com, die door Van de Kamp terecht wordt geprezen.

PIETER STEINZ

Patrick Roefflaer: 'Bob Dylan in de studio'.

EPO, 344 blz. € 23,50

Bert van de Kamp: 'ABC Dylan'. Ambo, 176 blz. € 16,95. Verschijnt op 20 mei.